

in.ihned.cz/cr

tě druhá, Horní sirkárna. Sirký ze Sušice se stávají pojmem. V roce 1903 vzniká ve Vídni rakousko-uherská akciová společnost SOLO.

Hlavičky sirek se do té doby vyráběly z bílého fosforu. Až začátkem minulého století se ale zjistilo, že se jedná o velmi nebezpečnou látku. A tak i Solo roku 1910 tuto chemikálii přestalo používat. Teprve v roce 1980 se začaly přestavovat staré stroje na výrobu dřevěných krabiček a nastává era papírových. Poslední sériově dřevěné krabičky opustily továrnu v roce 1984.

**Mechanický betlém
v Muzeu Šumavy v Sušici**

Zatímco se sirkami koketovaly podniky i v jiných městech, jen v Sušici tradice založená truhlářem vydržela a letos slaví 165 let od svého založení. Ročně se vyrobí přes 400 miliónů krabiček. Když se vezme, že v jedné 36 až 45 kusů zápalek, znamená to, že ročně se v Sušici vyrobí něco mezi 14 až 18 miliardami sirek! A stále mají ve světě zvuk. Téměř 85 % jde na export do mnoha zemí Evropy, na Blízký východ, do Afriky, obou Amerik i Karibiku.

Krásné domy, zbytky hradeb

Nejcennější sušické stavby se soustřeďují na obdélníkovém ústředním náměstí, které je památkovou zónou. Zachovala se tu řada měšťanských domů z pozdní gotiky a renesance. Ornamentální sgrafitová výzdoba stojí zvláště u některých za bližší prozkoumání. Třeba nárožní Voprchovský dům (čp. 40) s pozdně gotic-

kým portálem a vysokou renesanční atikou, kde dnes sídlí muzeum. Anebo Stará lékárna (Rozacinovský dům, čp. 48) či dům zvaný Fialka.

Celému náměstí ovšem věvodí uprostřed stojící mohutná dvoupatrová radnice s věží. Dnešní podoba je sice výsledkem přestaveb někdejší renesanční radnice poničené požárem, ale dojem ve vás nádherou budova určitě zanechá i tak. Pozůstatkem původní radnice je renesanční portál v přízemí. V radničním průjezdu je umístěna pamětní mramorová deska, snesená z někdejší Klášterní brány, která připomíná stavbu hradeb v roce 1322. Před radnicí stojí kašna. Tady by si měli dát všichni pozor, aby nepřešli přes kámen, který je zasazený do dlažby v její blízkosti. Sušická pověst totiž varuje, že kdo jej překročí, toho stihne neštěstí.

Byla-li řeč o někdejších hradbách, moc z nich sice nezbylo, ale aspoň malé úseky ano. Nejzachovalejší část lze vidět na jihovýchodě města v ulici Příkopy, kde je v jejích parkánu umístěn starý židovský hřbitov. Uličkou Kostelní z jihu náměstí dojdete do uličky Na Baště a tady nad potokem Roušarka lze vidět to, co název ulice slibuje. Navíc tu na rohu stojí kostel sv. Václava. Byl postaven v polovině 14. století a jako sakristie k němu byla přičleněna starší románská kaple ze 13. století. Roku 1707 se při velkém požáru města zřítla věž a část lodní klenby. Částečně pseudogotická přestavba z let 1884 – 1885 je dílem A. Perrina.

K mostu přes řeku Otavu je to jen kousek, přejděte na druhou stranu rozkládající se na úpatí kopce Stráž. Přímou před sebou uvidíte kostel sv. Felixe a kapucínský klášter. Někdejší augustiniánský klášter byl přeměněn roku 1654, aby napomáhal potlačovat odpadlické protestantství. V 18. století byla přistavěna kaple sv. Kalvárie. Asi sto metrů dál stojí hřbitovní, dříve špitální kostel Panny Marie ze 14. století. A o století později vznikla tzv. Kabátovská

ZAJÍMAVOST

Vánoce na Šumavě a v Pošumaví

Koledy a hudba patří neodmyslitelně k českým Vánocům. Na Šumavě pomáhala přežívat nepřivítivý čas dešťů, mrazů, zimních vánic i nemocí. Díky pozornosti kronikářů, učitelů a národopisců se dochovaly zprávy o tom, jak lidé koledovali na Šumavě před více než sto lety. Kronikář Panní uvádí, že v Kašperských Horách se koledovalo hlavně o svátku svatého Štěpána. Už od časného rána zde obcházely domy a stavení malé skupinky dětí. Před každými dveřmi, kde očekávaly nějakou almužnu, zazpívaly děti vánoční píseň, například: „Goleidi singen, an Kreutzer bringen“,

tedy: „Koledy zpíváme, na krejcar čekáme. Teplo je uvnitř vám, zima zas venku nám. Chcete-li dát něco ven, dejte to brzy jen!“ Když byly pozvány dál, zazpívaly děti další koledu ve světnici.

V Pošumaví se koledovalo česky jako například na Sušicku: „Koleda, koleda Štěpánku, co to neseš ve džbánu? Nesu, nesu kvasničky na ty malé babičky. Jdu do komory s háčkem, jsou-li tam babičky s máčkem.“ O Vánocích koledovali často pastýři, svoji občůžku doprovázeli vytrubováním na své pastýřské trouby.

Zdroj: Šumavské muzeum

FOTO: BARBORA SMEKALOVÁ

Židovský hřbitov na Rábí

KAM V OKOLÍ

Svatobor

Výrazný zalesněný vrch nad Sušicí Svatozor (845 m) se nachází 2,5 km západně od města. Již roku 1890 na jeho vrcholku stávala rozhledna a útulna Klubu českých turistů. V roce 1934 byla stará rozhledna zbořena a postavena nová chata s rozhlednou. Rozhledna je vysoká 26 metrů, vede sem červená turistická značka asi po hodině chůze ze sušického náměstí. Z věže je výhled na: severovýchod – hrad Rábí, Prácheň, na obzoru Středočeská vrchovina, jihovýchod – Sedlo, hrad Kašperk, Ždánov a Javorník, jihozápad – Sokol, hřeben Pancíře a Můstku, Jezerní stěna a Velký Javor.

Rábí

Směrem na Horažďovice po silnici č. 169 10 km severovýchodně od Sušice leží Rábí, největší zřícenina v Čechách.

Podle pověsti přišel při obléhání hradu o druhé oko Jan Žižka. Hrad i městečko pod ním definitivně upadl po smrti hradního pána Půty Švihovského z Rýzmborka. V obci je bývalé židovské ghetto a pěkný starý židovský hřbitov.

www.sweb.cz/hradrabi/

Kašperské Hory

Malebné městečko v podhůří Šumavy (730 m) leží asi 15 km jižně od Sušice, v blízkosti zříceniny hradu Kašperk. Od letoška je tu zcela nový lyžařský areál, vzdálený z města 400 m. Nabízí lyžování na dvou uměle zasněžených sjezdovkách o celkové délce přes tisíc metrů. Je tu 500m kotvový vlek s kapacitou přes tisíc osob za hodinu a další dva menší vleky. Každodenní večerní lyžování, lyžařská škola a školka, půjčovna, servis lyží, a občerstvení.

www.skikasperky.cz